УДК 338:4

Тлучкевич Наталія
Луцький національний технічний університет
Україна
Кандидат економічних наук, доктор філософії
доцент
n_tluchkevych@ukr.net
https://orcid.org/0000-0002-8369-185X

Nataliia Tluchkevych
Lutsk National Technical University
Ukraine
Candidate of Economic Sciences, Doctor of Philosophy
Associate Professor
n_tluchkevych@ukr.net
https://orcid.org/0000-0002-8369-185X

Отримано: 18.11.2025. Прорецензовано: 20.11.2025. До друку: 22.11.2025.

СТАТИСТИЧНА ОЦІНКА ПОСІВНИХ ПЛОЩ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР

Стаття присвячена статистичній оцінці посівних площ сільськогосподарських культур. Проведено оцінку динаміки і структури посівних площ сільськогосподарських культур галузі рослинництва та площ посіву під урожай 2025 року в Україні та Волинській області.

Ключові слова: сільське господарство, рослинництво, посівна площа, Волинська область.

STATISTICAL ESTIMATION OF CROP AREA

The article is devoted to the statistical assessment of the sown areas of agricultural crops. The purpose of the article is to conduct an assessment of the sown areas in Ukraine as a whole and in the Volyn region. In Ukraine, the crop sector is one of the important sectors of the economy, as it provides the population with food and the production process of the livestock sector. An important place in this regard belongs to the sown areas of agricultural crops, because timely sowing of crops and proper cultivation of crops affect the production volumes of agricultural crops. In general, in Ukraine during 2022-2024 the sown areas of agricultural crops decreased

- in 2023 by 1172 thousand hectares, and in 2024 by 1606 thousand hectares. As of January 1, 2025, the sown area of agricultural crops in Ukraine occupies 16456 thousand hectares, of which grain and leguminous crops 67.69%, industrial sugar beet 1.54%, sunflower 30.51%, potatoes 0.09%, vegetable crops 0.17%. By crop type, in 2024, the sown area decreased under sunflower, potatoes and vegetable crops and increased under grain and leguminous crops and sugar beet. In 2024, the sown area under potatoes (almost 80 times) and vegetable crops (almost 14 times) significantly decreased. The main share is occupied by the sown area under grain and leguminous crops 60-67% and sunflower 27-30%, while the area under sugar beet occupies 0.96-1.54%, under potatoes – 0.09-6.0%, under vegetable crops 0.17-2.2%. For the 2025 harvest, there is a decrease in the sown area of most crops in Ukraine and the Volyn region: spring barley, rye, oats, buckwheat, millet, leguminous crops, industrial crops, sugar beet, fodder crops, perennial grasses. In the Volyn region, for the 2025 harvest, the sown area of grain and leguminous crops increased (by 2.6%), wheat (by 2.4%), corn (by 39.8%), winter barley (by 11.3%), annual grasses (by 16.5%). At the same time, 51.75% of the sown area is occupied by grain and leguminous crops (wheat 50.47%, of which 94.53% is winter wheat), 29.84% are industrial crops, and 10.5% are fodder crops.

Key words: agriculture, crop production, sown area, Volyn region.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. В Україні галузь рослинництва є однією з важливих галузей економіки, так як забезпечує населення продуктами харчування та виробничий процес галузі тваринництва. Важливе місце при цьому належить саме посівним площам сільськогосподарських культур, адже вчасний посів культур та належний обробіток посівів впливають на обсяги виробництва сільськогосподарських культур. В період війни частина земель сільськогосподарського призначення України знаходиться в окупації, підлягає військовим діям або ж непридатна для обробітку, і неможливим є здійснення посівів культур та збирання врожаю.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Питаннями дослідження сучасного стану та перспектив розвитку продукції рослинництва, оцінки та аналітичних досліджень галузі рослинництва в цілому й посівних площ України та її регіонів розглядали у своїх працях Даниленко В.І., Коваленко М.В., Салашна В.О. (Даниленко та інші, 2019), Риковська О., Фраєр О., Михайленко О. (Риковська

та інші, 2024), Самайчук С.І. (Самайчук, 2020), Сітковська А.О. (Сітковська, 2019), Стегней М.І., Білак Г.Г., Архангельська А.-М.І. (Стегней та інші, 2017), Табацкова Г.В., Поточилова І.С., Ткачук А.В. (Табацкова та інші, 2024), Фраєр О.В. (Фраєр, 2018) та інші.

Цілі статті. Метою статті є проведення оцінки посівних площ в Україні загалом та Волинській області.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Галузь рослинництва відноситься до галузі «Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство» (КВЕД А), зокрема КВЕД 01 «Сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг». При цьому, рослинництво включає діяльність за такими КВЕД: 01.1 «Вирощування однорічних і дворічних культур», 01.2 «Вирощування багаторічних культур», 01.3 «Відтворення рослин» [8].

Протягом 2022-2024 років в Україні зменшується посівна площа сільськогосподарських культур (таблиця 1).

Таблиця 1. Площа посівна сільськогосподарських культур за 2022-2024 роки

Види культур	2022		2023		2024		Відхилення, тис.га	
	усього, тис.га.	%	усього, тис.га.	%	усього, тис.га.	%	2023/ 2022	2024/ 2023
Усього	19234,0	100,00	18062,0	100,00	16456,0	100,00	-1172	-1606
культури зернові та зернобобові	12171,0	63,28	10985,0	60,82	11139,0	67,69	-1186	154
буряк цукровий фабричний	184,0	0,96	250,0	1,38	254,0	1,54	66	4
соняшник	5293,0	27,52	5220,0	28,90	5020,0	30,51	-73	-200
картопля	1208,0	6,28	1210,0	6,70	15,0	0,09	2	-1195
культури овочеві	378,0	1,97	397,0	2,20	28,0	0,17	19	-369

Примітка: побудовано за даними [9].

Так, станом на 1 січня 2025 року в Україні посівна площа сільськогосподарських культур займає 16456 тис.га., з них

культури зернові та зернобобові 11139 тис.га. (67,69%), буряк цукровий фабричний 254 тис.га. (1,54%), соняшник 5020 тис.га. (30,51%), картопля 15 тис.га. (0,09%), культури овочеві 28 тис.га. (0,17%). В цілому в рослинництві посівні площі зменшилися у 2023 році на 1172 тис.га., а у 2024 році на 1606 тис.га. В розрізі видів культур посівні площі як зменшувалися так і збільшувалися:

– під культурами зерновими та зернобобовими у 2023 році зменшилися на 1186 тис.га., у 2024 році збільшилися на 154 тис.га.;

– під буряком цукровим фабричним у 2023 році збільшилися на 66 тис.га., у 2024 році збільшилися на 4 тис.га.;

– під соняшником у 2023 році зменшилися на 73 тис.га., у 2024 році зменшилися на 200 тис.га;

– під картоплею у 2023 році збільшилися на 2 тис.га., у 2024 році зменшилися на 1195 тис.га.;

– під культурами овочевими у 2023 році збільшилися на 19 тис.га., у 2024 році зменшилися на 369 тис.га.

Суттєво зменшилися площі посіву під картоплю (у 2024 році майже в 80 разів) та овочевих культур (у 2024 році майже в 14 разів).

Зменшення посівних площ в рослинництві у 2024 році вплинуло і на зменшення обсягів виробництва сільськогосподарських культур та продовольче забезпечення в Україні.

У структурі основну часку займають посівні площі під культурами зерновими та зернобобовими 60 –67% і соняшником 27-30%, тоді як під буряком цукровим фабричним площа займає 0,96-1,54%, під картоплею 0,09-6,0%, під культурами овочевими 0,17-2,2%.

Площа посівна культур зернових, технічних і кормових під урожай 2025 року змінилася і по Україні і по Волинській області (таблиця 2).

Так, під урожай 2025 року у Волинській області збільшилися в цілому площі посіву зернових і зернобобових культур (на 2,6%), пшениці (на 2,4%), кукурудзи (на 39,8%), ячменю озимого (на 11,3%), трав однорічних (на 16,5%). По більшості культур по Україні і по Волинській області наявне зменшення площ посіву: ячмінь ярий, жито, овес, гречка, просо, культури зернобобові, культури технічні, буряк цукровий,

культури кормові, трави багаторічні.

У Волинській області під урожай 2025 року 51,75% площі посівів займають культури зернові та зернобобові, 29,84% культури технічні, 10,5% культури кормові. Площі посівів пшениці займають 50,47%, з них 94,53% озима пшениця.

Таблиця 2. Площа посівна культур зернових, технічних і кормових під урожай 2025 року у господарствах усіх категорій в Україні та Волинській області, тис.га.

Культури	Україна		Волинська область			Відхилення по області, %
	2025	2025 у % до 2024	2025	%	2025 у % до 2024	
Культури зернові та зернобобові	11786,9	105,8	268,1	51,75	102,6	+2,6
Пшениця	5166,1	105,6	135,3	50,47	102,4	+2,4
У тому числі						
пшениця озима	5000,4	106,1	127,9	94,53	102,3	+2,3
пшениця яра	165,7	92,7	7,4	5,47	104,6	+4,6
Кукурудза	4540,8	111,1	64,2	23,95	139,8	+39,8
Ячмінь	1385,6	98,9	24,6	9,18	88,6	-11,4
У тому числі						
ячмінь озимий	592,2	104,5	9,3	37,80	111,3	+11,3
ячмінь ярий	793,4	95,1	15,3	62,20	78,7	-21,3
Жито	64,9	92,1	11,7	4,36	92,6	-7,4
Овес	137,9	79,2	25,1	9,36	77,4	-22,6
Гречка	57,1	62,7	1,4	0,52	53,1	-46,9
Просо	33,5	35,3	0,3	0,11	38,8	-61,2
Культури зернобобові	370,3	124,4	4,2	0,81	73,4	-26,6
Культури технічні	8770,2	93,5	154,6	29,84	91,0	-9,0
Буряк цукровий фабричний	198,7	78,3	8,9	5,76	78,1	-21,9
Культури кормові	1173,8	95,4	54,4	10,50	96,1	-3,9
Трави однорічні	160,4	92,9	7,3	1,41	116,5	+16,5
Трави багаторічні	634,8	93,8	29,5	5,69	95,6	-4,6

Примітка: побудовано за даними [10].

Висновки. Результати оцінки посівних площ сільськогосподарських культур в Україні загалом та Волинській

області свідчать про зменшення площ посіву у 2022-2024 роках. Як по Україні так і по Волинській області зменшилися площі посіву під урожай 2025 року по більшості культур. Основну частку займають площі посіву зернових та зернобобових культур, культур технічних та кормових.

Список бібліографічного опису

1. Даниленко В.І., Коваленко М.В., Салашна В.О. Сучасний стан виробництва продукції рослинництва в Україні. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво.* 2019. № 4 (109). С. 93-98.

2. Риковська О. Аналіз стану сільського господарства України та імплементація нормативно-правових актів ЄС, дотичних до аграрних та довкіллєвих питань / О. Риковська, О. Фраєр, О. Михайленко; за ред. М. Бєлкіна, А. Даниляк. Київ: ГО «Екодія», 2024. 22 с.

3. Самайчук С.І. Аналіз виробництва сільськогосподарської продукції: регіональний аспект. *Агросвіт*. 2020. № 7. С. 31–36.

4. Сітковська А.О. Проблеми розвитку виробництва сільськогосподарської продукції в Україні. *Агросвіт.* 2019. № 1-2. С. 10-14.

5. Стегней М.І., Білак Г.Г., Архангельська А.-М.І. Аналіз виробництва сільськогосподарської продукції в контексті продовольчої безпеки: регіональний та національний аспект. *Економіка і суспільство.* 2017. Випуск 12. С. 149-154.

6. Табацкова Г.В., Поточилова І.С., Ткачук А.В. Аналіз виробництва продукції рослинництва у Миколаївській області. *Агросвіт*. 2024. № 6. С. 143-148.

7. Фраєр О.В. Тенденції в рослинництві та сталий розвиток сільського господарства в Україні – можливості для гармонізації. *Економіка АПК*. 2018. № 10. С.117-125.

8. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/.

9. Рослинництво. Державна служба статистики України. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2006/sg/sg_rik/sg_u/rosl_1991-2020_ue.xls.

10. Посівні площі сільськогосподарських культур за їх видами у 2025 році. Державна служба статистики України. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/sg/ppsgk/arh_ppsgk_u.html.

References

1.Danylenko, V.I. & Kovalenko, M.V. & Salashna V.O. (2019). Suchasnyi stan vyrobnytstva produktsii roslynnytstva v Ukraini [Current status of crop

2.production in Ukraine]. *Derzhava ta rehiony. Seriia: Ekonomika ta pidpryiemnytstvo,* Vol. 4 (109), 93-98. [in Ukrainian].

3.Rykovska, O. & Fraier, O. & Mykhailenko, O. (2024). Analiz stanu silskoho hospodarstva Ukrainy ta implementatsiia normatyvno-pravovykh aktiv YeS, dotychnykh do ahrarnykh ta dovkillievykh pytan [Analysis of the state of Ukrainian agriculture and implementation of EU regulatory legal acts related to agrarian and environmental issues], za red. M. Bielkina, A. Danyliak. Kyiv: HO "Ekodiia", 22 p. [in Ukrainian].

4. Samaichuk, S.I. (2020). Analiz vyrobnytstva silskohospodarskoi produktsii: rehionalnyi aspekt [Analysis of agricultural production: regional aspect]. *Ahrosvit*, Vol. 7, 31–36. [in Ukrainian].

5. Sitkovska, A.O. (2019). Problemy rozvytku vyrobnytstva silskohospodarskoi produktsii v Ukraini [Problems of agricultural production development in Ukraine]. *Ahrosvit*. Vol. 1-2, 10-14. [in Ukrainian].

6. Stehnei, M.I. & Bilak, H.H. & Arkhanhelska, A.-M.I. (2017). Analiz vyrobnytstva silskohospodarskoi produktsii v konteksti prodovolchoi bezpeky: rehionalnyi ta natsionalnyi aspekt [Analysis of agricultural production in the context of food security: regional and national aspects]. *Ekonomika i suspilstvo*, Vol. 12, 149-154. [in Ukrainian].

7. Tabatskova, H.V. & Potochylova, I.S. & Tkachuk, A.V. (2024). Analiz vyrobnytstva produktsii roslynnytstva u Mykolaivskii oblasti [Analysis of crop production in Mykolaiv region]. *Ahrosvit*, Vol. 6, 143-148. [in Ukrainian].

8. Fraier, O.V. (2018). Tendentsii v roslynnytstvi ta stalyi rozvytok silskoho hospodarstva v Ukraini – mozhlyvosti dlia harmonizatsii [Trends in crop production and sustainable development of agriculture in Ukraine – opportunities for harmonization]. *Ekonomika APK*, Vol. 10, 117-125. [in Ukrainian].

9.Ofitsiinyi sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy [Official website of the State Statistics Service of Ukraine]. Retrieved from https://www.ukrstat.gov.ua/. [in Ukrainian].

10. Roslynnytstvo [Crop production]. Retrieved from https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2006/sg/sg_rik/sg_u/rosl_1991-2020_ue.xls. [in Ukrainian].

11. Posivni ploshchi silskohospodarskykh kultur za yikh vydamy u 2025 rotsi [Crop areas by crop type in 2025]. Retrieved from https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/sg/ppsgk/arh_ppsgk_u.html. [in Ukrainian].

DOI: https://doi.org/10.36910/2707-6296-2025-22(87)-45